

**М.Н. КУРКО
В.І. ЛИТВИНЕНКО
П.М. ЛІСОВСЬКИЙ**

СВІТОВА ПОЛІТИКА: СВІДОМІСТЬ, СПЕКУЛЯЦІЯ ТА АНТИКОРУПЦІЯ

Навчальний посібник

Київ
Видавництво Ліра-К
2022

УДК 327(075.8)
К93

*Рекомендовано до друку на засіданні
Вченої Ради Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 6 від 27 червня 2018 року)*

Рецензенти:

Подолька А.М. – доктор юридичних наук, професор;
Саух П.Ю. – доктор філософських наук, професор;
Єрохін С.А. – доктор економічних наук, професор;
Обушний М.І. – доктор політичних наук, професор.

Курко М.Н., Литвиненко В.І., Лісовський П.М.
К93 Світова політика: свідомість, спекуляція та антикорупція :
навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 178 с.
ISBN 978-617-520-159-6

У навчальному посібнику розглянуто актуальні питання світової політики як сукупність світоглядно-ідеологічних основ у сферах культурних, правових, економічних, релігійно-етнічних, інформаційних, безпекових та інших інтересів, в яких визначальними критеріями є інфраструктура, інвестиційні ризики та кібербезпека. В методологічному аналізі світової політики висвітлено паливно-енергетичний контекст у пошуку нових джерел енергії. Зосереджено увагу на Сирію як діючу конфліктогенну платформу геополітичних та геоекономічних інтересів у світовій політиці. Стверджено, що здоров'я людини є ціннісним капіталом у світовій політиці. При цьому визначено авторське бачення щодо законодавчих інновацій про свідомість, спекуляцію та антикорупцію.

Навчальний посібник розраховано на науковців, студентів, викладачів та широке коло читачів.

УДК 327(075.8)

ISBN 978-617-520-159-6

© Курко М.Н., Литвиненко В.І.,
Лісовський П.М., 2022
© Видавництво Ліра-К, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
------------------------	---

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТА ЕВОЛЮЦІЯ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ: КІНЕЦЬ ХХ СТ. ТА ПОЧАТОК ХХІ СТ

1.1. Історичні тенденції розвитку світової політики серед країн ЄС, США, Росії, Китаю тощо	6
1.2. Інвестиційний капітал як вкладений еквівалент світової політики	15
1.3. Критерії розвитку світової політики: інфраструктура, ризика, безпека	17
<i>Контрольні запитання</i>	25
<i>Теми рефератів</i>	25

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ.....

2.1. Паливно-енергетичний контекст у розвитку світової політики: український правовий вимір	26
2.2. Сирія як діюча конфліктогенна платформа геополітичних та геоекономічних інтересів у світовій політиці	32
2.3. Теоретичні аспекти комерційної торгівлі в сучасних Інтернет-мережах	40
2.4. Концепція національної та світової антикорупційної політики	48
2.4.1. Сутність адміністративно-правової протидії корупції: загальні положення	49
2.4.2. Система правового забезпечення запобігання та протидії корупції	53
2.5. Вища освіта як протидія корупційним маніпуляціям	77
<i>Контрольні запитання</i>	85
<i>Теми рефератів</i>	85

РОЗДІЛ 3. ДИПЛОМАТІЯ ЯК ШЛЯХЕТНІСТЬ ПЕРЕГОВОРІВ У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

3.1. Дипломатична логіка гри: людина у ХХІ столітті	86
3.2. Кібербезпека як космічна фрактальність у дипломатії світової політики	104
3.3. Міграційний капітал у світовій політиці: український аспект.....	113
3.4. Законодавчі інновації в контексті світової політики: український погляд.....	119
3.5. Дипломатія як шляхетний образ освіти та науки у світовій політиці.....	129
<i>Контрольні запитання.....</i>	131
<i>Теми рефератів .....</i>	131

РОЗДІЛ 4. БЕЗПЕКА ОСОБИ, ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

4.1. Трансформація людини як нейробіологістична система клонування у світовій політиці	132
4.2. Безпекове управління інвестиційним ризиком у світовій політиці.....	140
4.3. Воєнна безпека у світовій політиці.....	148
4.4. Здоров'я людини як ціннісний капітал у світовій політиці.....	150
4.5. Глобальний імідж у світовій політиці: прогнози на майбутнє	159
<i>Контрольні запитання.....</i>	170
<i>Теми рефератів .....</i>	170

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	171
---	------------

ПЕРЕДМОВА

У сучасну епоху глобалізаційних змін одним із загальноприйнятих понять у світовій політиці, що всебічно відображає світоглядно-ідеологічну картину ментально-ціннісних, політичних, економічних, безпекових потреб та інтересів, є міжнародно-правова система, інвестиційний капітал, дипломатія та кібербезпека. Зазначено, що в методологічному аналізі світової політики Сирія є діючою конфліктогенною платформою геополітичних та економічних інтересів зі сторони США, Ірану, Великобританії, Франції, Росії тощо. Тому світова політика як складне всебічне явище визначає паливно-енергетичні ресурси як пошук нових джерел енергії в конкурентноздатній боротьбі «місця під Сонцем» та нових політичних лідерів (так званих «гравців») на сучасній міжнародній арені. В силу цього правова ентропія у світовій політиці постає визначальним механізмом планетарного лідерства, в якому кібербезпека є космічною фрактальною місією.

Крім того, автори розглядають безпекове управління інвестиційними ризиками у світовій політиці. Особливе місце посідає здоров'я людини як ціннісний ресурс у світовій політиці. У свою чергу, стверджено конструктивну модель глобального іміджу як протидії світовій корупції в системі енергетичної безпеки. Прогнозовано, що саме правова світова політика є достовірністю на тлі докорінних змін у недалекому майбутньому.

Від авторів

РОЗДІЛ 1.

СУТНІСТЬ ТА ЕВОЛЮЦІЯ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ: КІНЕЦЬ XX СТ. ТА ПОЧАТОК XXI СТ.

1.1. Історичні тенденції розвитку світової політики серед країн ЄС, США, Росії, Китаю тощо: сутність та загальні положення

У сучасних умовах глобалізаційних змін актуального значення набуває світова політика як конституюча модель світової системи, що сьогодні посилює інтерес до майбутнього. Адже світова політика містить у собі сукупно фундаментальну матрицю духовно-культурних (ментально-ціннісних), правових, політичних, економічних, психологічних, релігійних, інформаційних, військових та інших уподобань як вимога часу в системі ціннісних пріоритетів та сміложиттєвих настанов мудрості. Саме наявність загальнолюдських проблем, спільних викликів підсилює необхідність обґрунтування політики світового порядку. Це систематизує глобальну ринкову і соціальну стихію, що є гострою необхідністю вироблення організаційно-управлінських та правових заходів упровадження в повсякденне життя світової спільноти надійного саморегулятивного механізму в умовах розгортання інформаційної революції.

Адже сучасна світова система, що містить у собі світову політику, сформувалася в ході геополітичної революції кінця XV – середини XVII ст., коли внаслідок відповідних географічних відкриттів другої половини XV ст., виклик яких вперше мав планетарний характер, відбулася глобалізація геополітичних та цивілізаційних протиставлень між Сходом та Заходом. У свою чергу, в середині XX століття центр англо-американської школи геополітики перемістився до США. Це було пов'язано з підвищенням ролі Сполучених Штатів у світі.

Політика світового порядку

Потужний вплив на політику світового порядку в геостратегічному вимірі, на нашу думку, має течія мондіалізму (від лат.

«mundus», фр. «monde» – «світ»). Це «проект щодо встановлення світового уряду» [52, с. 181]. Іншими словами, мондіалізм – це рух, що виражає солідарність популяцій на Землі, спрямований на встановлення наддержавних законів і автономної структури на усій планеті за поваги різноманітності культур і осіб.

Рух мондіалізму виступає за утворення нової політичної організації, що управляє усім людством, і, яка переміщує частини національних суверенітетів до Всесвітнього Федерального Департаменту, Всесвітнього Федерального Уряду і Всесвітнього Федерального Суду. Мондіалізм неможливий без підписання усіма державами відповідних законів або міжнародних договорів, що мають силу закону.

Гіпотетичною картиною мондіалізму стала концепція дослідника Ф. Фукуями. Саме 1989 року в США була опублікована його стаття «Кінець історії?», а в 1992 році видана праця «кінець історії і остання людина». Згідно концепції Ф.Фукуями настає «кінець історії» і початок планетарного існування людства, коли регіони почнуть переструктуруватися, орієнтуючись на наймогутніші економічні ядра – центри. Такі центри як локальні складові соціального розвитку планетарної спільноти на початку XXI століття почали інтенсивно формалізуватись і виконувати організаційно-політичну функцію у становленні цілісної світсистеми. Серед них: 1) Об'єднана Європа; 2) Північноамериканський Союз; 3) Євразійський економічний союз; 4) Регіональні союзи країн.

Сьогодні є низка регіональних організацій світового порядку, серед яких: Африканський союз (AU), Ліга арабських держав, Асоціація держав Південно-Східної азії (ASEAN), Карібське співтовариство (CARICOM), Система центральноамериканської інтеграції (SICA), Співдружність Незалежних Держав (СНД), Співдружність націй, Рада співробітництва арабських держав затоки (CCASG), Євразійське економічне співтовариство (ЄврАзЕС), Організація північноатлантичного договору (НАТО), Південно-азіатська асоціація регіонального співробітництва (ОІС), Тюркська рада (TurkKon), Союз південноамериканських націй (UNASUR), Союзна держава Росії та Білорусі тощо.

Отже, в світовій політиці відбувається мобільне укрупнення організаційної структури планетарного світу, в якому визначне місце у світовій економіці завдяки масштабному виробництву

посідає Індія, Китай, Південно-Східна Азія, а також завдяки експортно-видобувній дешевої сировини африканських країн – Нігерія, Ангола, Судан тощо.

Ідея суспільних комунікацій у світовій політиці

У політиці світового порядку необхідно зазначити концепцію суспільних комунікацій як важливого системоутворюючого фактора в ієрархії світової системи, сформованої в ментальних рамках лінгвістичної парадигми (свідомості, мови та культури). Саме тому є доцільним вважати особливості комунікаційних процесів на рівні особистості, держави та суспільства.

На наш погляд, певні внутрішньоособистісні процеси мають комунікативну природу і містять у собі унікальний приклад взаємодії «Я» та інших проявів особистості. Подібні характеристики має явище рефлексії, оскільки рефлексія стає предметом вивчення переважно у працях таких дослідників як: А. Гуссейнова, Д. Дубровського, В. Століна, Н. Алексєєвої, І. Берлянд, М. Боцманової, Н. Уткіної, К. Даниліна, А. Зака, А. Захарової, М. Муканова тощо.

У психологічному аспекті концепція суспільних комунікацій має такий формоутворюючий чинник як рефлексія як структури самосвідомості особистості. При цьому, рефлексія у вузькому сенсі може бути розглянута як спроба самозаглиблення, відстороненого і водночас співчутливого аналізу власних думок, вчинків, запланованих дій.

Як вважає вчений Волянюк Н. рефлексія є «здатність розуму обертати свій «погляд» на себе; осмислення мислення; аналіз знання для одержання нового знання або перетворення неявного знання на явне; вихід з поглиненості життєдіяльністю; самоспостереження за станом розуму або душі; дослідницький акт, спрямований людиною на саму себе» [10, с. 92].

Таким чином, суспільні комунікації на всіх рівнях мають комунікативну природу, в якій необхідною умовою когнітивного процесу є трансформація інформації в знання, або безпосередня трансляція знання між його суб'єктами: людиною і суспільством. Ефективність комунікаційного процесу визначається його смисловою цілісністю в творчих горизонтах життєвого світу. Аналізуючи специфіку процесу суспільних комунікацій, варто розуміти, що можливим є розгляд її горизонтальних рівнів (внутрішньо особистісна,

міжособистісна, групова, між групова) та комплементарних вертикальних рівнів (гендерна, ритуальна тощо).

В силу вище означеного каталізатором, що спонукає суспільні комунікації до саморозгортання є їх діалектична взаємодія, в яких важливим інструментом є мережа Інтернет. Саме наявність розвиненої інформаційної системи стає необхідною умовою світової політики.

Варто нагадати, що англійський фізик Тім Бернерс-Лі 12 березня 1992 року вперше сформулював ідею Всесвітньої павутини (World Wide Web, WWW), започаткувавши тим самим Інтернет-комунікацію. Проте, Інтернет зародився набагато раніше, а саме: ще в 60-х роках минулого століття в Міністерстві оборони США почали замислюватися над створенням надійної системи зв'язку, здатного функціонувати навіть тоді, коли окремі її частини виходили з ладу. Займався цими розробками колектив учених під назвою ARPA, і перша версія Інтернету називалася ARPAnet. У Каліфорнії 2 грудня 1969 три комп'ютери були сполучені один з одним як момент істини, що вважається офіційним початком ARPAnet – мережі, яка і перетворилася згодом на усім нам знайомий Інтернет. У країнах Європи свої національні мережі з'явилися лише в 80-ті роки. До середини 90-х Інтернет в основному використовувався для надсилання електронних листів і різної інформації від одного користувача до іншого. 1993-94 роки – це час, коли відбулося становлення Інтернету. Вважається, що Тіма Бернерса-Лі іноді називають творцем Інтернету. Але це не цілком достовірно, оскільки Інтернет як систему протоколів, що забезпечують передачу пакетів даних між об'єднаними в мережу комп'ютерами, розробили співробітники Агентства з перспективних оборонних науково-дослідних розробок США (DARPA) Вінтон Серф і Роберт Кан у кінці 60-х – початку 70-х рр. минулого століття. Бернерс-Лі запропонував використати можливості комп'ютерних мереж, а також концепцію гіпертексту. Висунену в 1965 році філософом і соціологом Теодором Нельсоном, для створення принципово нової системи організації інформації і доступу до неї.

Звернення до Інтернету стало настільки популярним серед користувачів способом вирішення проблем, що в Павутині з'явилися спеціалізовані сайти питань і відповідей, такі як WikiAnswers.

16 березня 2014 року винахідник глобальної мережі WWW Тім Бернерс-Лі закликав розробити і прийняти спеціальний документ, який захищав би права усіх Інтернет-користувачів світу. Про це повідомляє британська газета The Guardian як хартія вольностей.

Як підкреслював сер Тім Бернес-Лі, незалежність і свобода інтернету дедалі частіше виявляються під загрозою, оскільки прозору і нейтральну за своєю суттю глобальну Мережу сьогодні намагаються узяти під контроль уряди і потужні корпорації, які дедалі частіше порушують права користувачів. «нам усім потрібна глобальна конституція, білль про права в Інтернеті, Велика хартія вольностей для онлайн-світу» – заявив Бернес-Лі. – «Тільки підписання такого документу, дотримання положень якого гарантували б уряди, компанії і громадські інститути, допоможе зберегти Інтернет доступним, вільним і відкритим для усіх. [59].

За цих умов в інтерв'ю The Guardian Бернерс-Лі стверджував, що визнає право кожної окремої країни встановлювати свої особливі правила користування Мережею, але усі ці правила не повинні обмежувати права користувачів і мають бути неодмінно підпорядковані єдиному зведенню принципів, що гарантували б дотримання усіх основних міжнародних стандартів у сфері цифрових технологій. Така ініціатива зі створення Інтернет-конституції є частиною потужного проекту сера Бернерса-Лі під назвою «Web we want» («Мережа, яку ми хочемо мати»). Ініціатива приурочена до 25-річчя з моменту презентації ідеї глобальної Мережі Бернерсом-Лі у березні 1989 року. На спеціальному інтернет-ресурсі проекту відкрита вільна реєстрація для усіх, хто хоче взяти участь в розробці цифрової хартії вольностей. Як основні її принципи сайт вказує свободу доступу, гарантію захищеності персональної інформації, свободу самовираження, децентралізацію і нейтральність (відмова від дискримінації користувачів або контенту).

Як свідчить історія, велика хартія вольностей (Magna Carta Libertatum або The Great Charter) була підписана, як відомо, англійським королем у 1215 році. Хартія гарантувала вищим верствам британського суспільства певний набір прав і свобод і водночас обмежувала владу короля. Як вважається, документ започаткував демократичне облаштування усього західного

суспільства. Таким чином, організатори мережі намагаються підтримувати порядок у системі світової взаємодії.

Історичні корені криптовалюти як таємної електронної грошової одиниці в світовій політиці

Сьогодні існує думка, що в інформаційному суспільстві виробництво ідей, змістом яких є зашифрована інформація у вигляді криптовалюти як системи програмно-математичного забезпечення електронного виду грошової одиниці. Саме роль таких ідей, не скutih панциром матеріальної форми в світовій політиці розглядається як актуальне питання в світовому економічному процесі, оскільки перевтілення індивідуальних творинь розуму у вселенський розум у сучасних умовах інформаційного суспільства отримує відповідну незалежність від матеріальних форм втілення і захоочення. «Завдяки цифровій технології, інформація відривається від матеріального плану, де завжди знаходили своє визначення закони про власність усіх видів» [3].

Одним із історичних передумов розвитку криптовалюти є таємний світовий уряд (організації, комітети). зокрема «Комітет 300», що виступає як верховний контролюючий орган, який, на погляд Д. Колемена, править світом з 1897 року. Метою заздалегідь сконструйованого плану є створення єдиного уніфікованого світу і єдиного світового уряду. Усе духовне життя зосередиться у рамках однієї церкви, яка таємно вже діє з 1920 року. За основними напрямками вже ведуться секретні дослідження і розробки в таємних лабораторіях світового уряду [27, с. 184].

За інформацією Д. Колемана, у «Комітет 300» входять найвпливовіші політичні фігури, як, наприклад, Джордж Буш, майже усі королівські родини Європи, а також Девід Рокфеллер і інші великі фінансисти. На думку автора, ліберально-демократичні реформи 90-х років ХХ століття в Росії були етапом залучення російського керівництва до стратегії «Комітету 300», члени якого віддавали накази особисто Борису Єльцину.

Члени таємного світового уряду – це триста, а тепер і більше найбагатших родин планети, оскільки є головуючими транснаціональних корпорацій, які контролюють найбільш високодохідні галузі бізнесу; виробництво грошей, зброї, наркотиків, ліків, pornoіндустрію, проституцію, банки, засоби масової інформації, продовольство, медицину. Такі члени таємного світового уряду

контролюють добування і продаж сировинних ресурсів на планеті, а також визначають політику і економіку на планеті через об'єднання економік країн – глобалізацію.

Адже варто зауважити, що феномен криптовалюти має як конструктивний, так і деструктивний дух часу як прихована електронна грошова одиниця світового цифрового уряду. Спершу декілька позицій щодо світового цифрового уряду деструктивного характеру у правовій політиці. На таємний Світовий уряд можна було б і не звертати відповідної уваги, якби його вплив був незначним на формування цілісного кіберпростору. «Таємний світовий уряд» – один з основних термінів теорії змови, що означає вузьку групу осіб, наприклад, власників найбільших міжнародних корпорацій. Які здійснюють контроль за розвитком основних подій у світі.

Таємний Світовий уряд існує як дух сивої давнини. Перша згадка була про єгипетських жерців, що володіли таємними знаннями, за допомогою яких вони контролювали фараонів і народ.

У середні віки таємний уряд в Європі був під виглядом духовенства (пап, кардиналів, які ініціювали хрестові походи і інквізицію. Прикриваючись ім'ям Христа і Бога, знищували усіх інакомислячих і освічених людей. В результаті цього відбувалися міжусобні війни, оскільки церква була матеріально багатша, чим королі і правителі країн. саме церква контролювала політику держав. Тому за часів її існування виникла і панувала над долею людей найжорстокіша міжнародна каральна структура – папська інквізиція.

Як свідчить історія, римсько-католицька церква як потужна релігійна транснаціональна корпорація зайняла головне місце у феодальному суспільстві Західної Європи, що виконувала функцію ідеологічного інтегратора. Це була чітко ієрархічно централізованою системою на чолі з римською папою і прагнула до верховенства в «християнському» світі. Крім того, римсько-католицька церква від імені бога прагнула домогтися також «інтернаціоналізації» своєї влади – пробитися на схід, хоча і зазнала в цьому поразки [9, с. 76].

У відповідь на диктат церкви почали з'являтися таємні товариства, які проголошували благородні вільні ідеї: свободу, рівність, братерство. Це, в свою чергу, розенкрейцери, масони, ілюмінати, які спочатку були створені з благородною метою,